

FRA OTT

VG tester severdighetene langs veien

Av NINA ANDERSEN og ANDERS BERGAN (design)

BERGEN-KRISTIANSAND (VG) Kjører du strekningen E39 fra Bergen til Kristiansand i sommer, bør du stoppe på Utstein Kloster. Med barn i baksetet kommer du ikke unna Kongeparken.

VG har kjørt hele strekningen, og stanset hver gang det dukket opp et kringleskilt som peker mot en severdighet.

Turen gikk i omskiftelig natur mellom stupbratte fjell og grønne koller, i et landskap som viser Norge fra en av sine beste sider.

Skiltene pekte mot både gårdstun fra 1600-tallet, et middelalderkloster, historiske minnesmerker, kirker, en fornøyelsespark, gamle jernbanestasjoner, en mopedsamling og museer i skjønn forening.

Terningkastene viser hvor du bør stoppe og hvor du kan kjøre videre.

1 SUNNHORDLAND MUSEUM
Tid: 60 min.

Museet viser lokal historie, og består av et tun med ti bygninger, det eldste fra 1400-tallet. I hovedbygningen utstillinger over to etasjer, med blant annet Vestlandets første sykkel. Guidet omvisning som avsluttes i krambua. Enkel kafé og museumsbutikk. Verdt et stopp! Kr 50/gratis.

2 SANDBEKKEN
Tid: 0 min.

Etter å ha kjørt en mil fra E39 og langt inn i skogen, ender vi opp ved en leirskole og et stengt gammelt bygdetun. I det hvite Cleng Peersonhuset ble utvandringens far født. Kun åpent søndager i juli. Ikke verdt kjøreturen.

9 ÅLGÅRDBANEN
Tid: 45-60 min.

Ålgårdbanen som er et sidespor til Jærbanen, ble åpnet i 1924. I dag drives Figgjo stasjon av togentusiaster. Åpent hver søndag, med utleie av dresin for sykling på togsinnene. Etter avtale også kortvarig teltovernatting på området. Flott sted å stoppe for barn og voksne. Kr 110/ gratis.

10 FIGGJO PORSELENS-FABRIKK
Tid: 30 min.

25 km sør for Stavanger ligger Figgjos fabrikkutsalg og museum i samme hus. Stort utvalg av både gamle og nye porselensprodukter som de fleste vil dra kjensel på. Mest for spesielt interesserte, men mulig å gjøre et godt kjøp. Åpent hver dag.

17 TERLAND KLOPP
Tid: 15 min.

Steinhellebroen Terland Klopp krysser elven Gyaåna, ved Helleland. Den 60 meter lange broen med 21 løp ble bygget på 1800-tallet, og er den største i sitt slag i Norden. Ta turen og se med egne øyne hvordan veier og broer ble til i riktig gamle dager. Utspekulert vakkert landskap. Stopp her!

18 KLØGETVEDT-TUNET
Tid: 5 min.

Selv om gårdstunet består av våningshus, steinfjøs fra 1700-tallet, stall og smie, føles det langt å ta turen på 4,2 km. Lite skiller dette tunet fra andre gamle gårdstun langs E39. Varierende åpningstider, ingen infotavle. Vi møtte stengt dør.

16 KLOKKER-GÅRDEN
Tid: 0 min.

Ved Helleland, rett overfor Esso-stasjonen, varslet skiltet om Klokkergården. Men etter å ha kjørt gjennom et tettbygd villastrøk med ballspill på veien, var det ingen severdigheter å finne. Bomtur.

3 SØRBØ KYRKJE
Tid: 4 min.

Middelalderkirken fra ca. år 1150, er en sjarmerende og liten steinkirke, med hav på alle kanter. Synd at kirken var stengt. Ingen informasjonstavle. Kjør videre!

SKILTREGLENE

Vegdirektoratet har fastsatt skiltreglene:

- Det regionale veikontoret avgjør hvilke attraksjoner som skal skiltes. Severdigheten skal være betydningsfull eller interessant for mer enn noen få spesielt interesserte.
- Severdigheten skal være vurdert av og anbefalt av myndighet på fylkesnivå, som fylkeskonservator eller miljøvernavdeling.
- Utendørs severdigheter skal normalt være tilgjengelige døgnet rundt. De skal ha informasjonstavler som gir fylldig informasjon om stedet på flere språk

- Innendørs severdigheter skal være åpne for publikum minst 6 dager i uken i turistseongen. Informasjon skal være tilgjengelig på flere språk, også når stedet er stengt.
- Severdigheter av mer spesiell interesse for noen få, kan skiltes med hvite veivisere. Navnet vil i så fall være tilstrekkelig informasjon for dem det gjelder.
- Det brune skiltet med tempelsymbol viser til museum eller galleri, men reglene er de samme som for kringleskiltene. Svært kjente, spesielle severdigheter kan ha andre skilt.

PÅ

4 UTSTEIN KLOSTER

Tid: 30-90 min.

Utstein Kloster på Mosterøy er Norges eneste bevarte middelalderkloster. I dag er stedet et museum. Lyden av svak gregoriansk musikk gjennom rommene, føles som balsam etter mange mil på veien. Mandag stengt. Stopp opp, og nyt omgivelsene i klosterhagen rett utenfor. Kr. 60/30

5 TUNGENES FYR

Tid: 10-60 min.

I havgapet, helt nord på Jæren ligger trefyret Tungenes fyr fra 1828. Tjente tidligere som innseilingsfyr til Stavanger, men er i dag mest brukt som rekreasjonssted. Kafé og salgsutstilling med lokale kunstnere.

6 SVARTHOLA

Tid: 10 min.

Svarthola på Viste er en av våre eldste steinalderboplasser. Hulen ble trolig til under siste istid og er nærmere 9 m dyp, 5 m bred og 3 m høy. Bra informasjonstavle, spennende og lærerikt for både barn og voksne. Absolutt verdt et stopp.

7 STAVANGER MUSEUM

Tid: 0 min.

Et overgrodd kringleskilt varslet om Stavanger museum 3 km. Etter rundkjøringen dukket Stavanger Kunstforening opp, med stengt dør, og ingen info. Stavanger har landets største Lars Hertevigsamling, her var den tydeligvis ikke. Vi kjørte videre.

8 ROGALAND ARBORET

Tid: 10-60 min.

Arboretet ved Sandnes, er en slags botanisk have med over 1400 busker og trær fra hele verden. Et flott rekreasjons- og turområde med kafeteria og toaletter. Husk parkeringsavgift.

11 KONGEPARKEN

Tid: Hele dagen

Kongeparken ved Ålgård byr i år på 50 attraksjoner for små og store. Her er det noe for hele familien, både de som liker kiling i magen og ikke har høydeskrekk. Men også magi og spenning for mor og minstemann, som gullgraving eller sjokladelaging. Må tas som en del av ferien. Kr 325/gratis for barn under 90 cm.

12 LIMAGARDEN

Tid: 10-60 min.

Skal du besøke ett gårdstun langs veien, – stopp her. Gårdstunet er typisk for de indre bygdene på Jæren, med bygninger fra 1800 til 1939. Utstilling av møbler og gjenstander fra midten av 1900-tallet, samt et vell av aktiviteter. Åpent hver dag unntatt mandag. Kr 20/gratis

13 FORNMINNE STORSHEIA

Tid: 5-10 min.

To infotavler på en rasteplass langs E39, like etter Vikeså, forteller at her lå øydegarden Uadal og Storsheia gardsanlegg fra jernalderen. Ifølge kartet skal man kunne finne rester etter bosetningene, men vanskelig å orientere seg i landskapet. Kjør videre.

14 TORE'S TEMPOSAMLING

Tid: 15 min.

Ved Vikeså i Bjerkheim finner vi Tore's Temposamling. Men samlingen har kun åpent søndager, eller etter avtale. Vi var der en mandag, og da var det stengt.

15 FN-PARKEN

Tid: 0-5 min.

Rett ved parkeringsplassen til turistbussene ved Vikeså Veiservice, står minnesmerket over falne FN-soldater fra Rogaland. Greit å stoppe for en pølse, men uten tilknytning til FN-soldater, er det neppe verdt mer enn en rask kikk ut av bilvinduet.

19 MYSINGHÅLA

Tid: 90 min.

Hulen som ligger under noen steiner, var i perioder skjulested for motstandsgruppen Vestige IV fra Kompani Linge under annen verdenskrig. Ifølge skiltet ligger hulen 45 minutters gange fra parkeringsplassen. Flott tur, men altfor langt når vi skal videre på veien.

20 HESKESTAD GAMLE GRAVSTED

Tid: 5 min.

Etter å ha tatt av fra E39, hilst på både sauer og kuer langs snirklete veier, kommer vi frem til det bittelille gravstedet. På porten står det «eldste kirken ein veit om». Ikke nok for å vekke vår begeistring. Holder ikke som severdighet.

21 OLE GABRIEL UELAND

Tid: 3 min.

Bauten med portrettelieffet over stortingsmannen Ole Gabriel Ueland er plassert midt på bakketoppen på Heskestad i Lund. Ikke mye å stoppe for.

22 LUND BYGDEMUSEUM OG KULTURBANK

Tid: 10-90 min.

På Lund Prestegård sør for Moi sentrum, ligger museet og kulturbanken. Prestegårdslåven er full av lokal industrihistorie og hverdagsliv. Rett over fylkesveien kan du rusle rundt i museets eplehage, eller sette deg ned ved den idylliske husmannsplassen Haien. Åpent hele juli, med omvisning ons., tors. og fredag. Kr 30 /10

23 TRONÅSEN

Tid: 15 min.

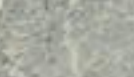

Fra Tronvik går den smale, bratte og svingete veien over Tronåsen og ender i Bakke bro (5 km). Fra toppen skuer du utover Lundevannet. Veien ble åpnet i 1844, og gikk mellom Stavanger, via Kristiansand til Christiania. Nyt utsikten!

24 BAKKE BRO

Tid: 10-30 min.

Norges eldste hengebro strekker seg 53,5 meter over elven Sira. Broen er en del av den vestlandske hovedveien, og ligger rett ved et idyllisk vannspeil og lekeplass med vikingskip.

25 SOGNDALSTRAND

Tid: 0 min.

Ved Austad pekte skiltet til Sogndalstrand. Etter å ha kjørt gjennom Flekkefjord og enda noen kilometer, viste det seg at Rogalands mest besøkte turistattraksjon lå 4 mil unna. Altfor langt, og ikke noe argument for en rask avstikker fra E39. Kjør videre.

26 SJØLINGSTAD ULDVAREFABRIKK

Tid: 30-60 min.

Tekstilfabrikken fra 1894 er et levende museum ved Sjølingstadbekken i Lindesnes. I tillegg til utstilling, museumsbutikk og kafé, er det guidet omvisning tre ganger per dag. Ullverksted for barn. Strekk på bena, mens du lærer om gammelt håndverk.

